

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/200965,Skwer-quotOfiar-Obozu-Burgweide-w-ramach-obchodow-79-rocznicy-kapitulacji-Festun.html>
20.05.2024, 20:54

Skwer "Ofiar Obozu Burgweide" w ramach obchodów 79. rocznicy kapitulacji Festung Breslau - Wrocław Sołtysowice, 6 maja 2024

Na Sołtysowicach we Wrocławiu odsłonięto tabliczkę z nowo nadaną nazwą skweru - "Ofiar Obozu Burgweide". Wszystko w ramach obchodów 79. rocznicy kapitulacji Festung Breslau. Na tę chwilę z niecierpliwością czekało przede wszystkim środowisko byłych polskich robotników przymusowych skupionych w Klubie Ludzi ze Znakiem P (Towarzystwo Miłośników Wrocławia) oraz Stowarzyszenie Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę.

W uroczystości, której organizatorem był dyrektor wrocławskiego Oddziału IPN dr hab. Kamil Dworaczek udział wzięli: konsul generalny Niemiec we Wrocławiu Martin Kremer, przedstawiciele służb mundurowych, Dolnośląska Kurator Oświaty Ewa Skrzywanek, dyrekcja Archiwum Wojskowego w Oleśnicy – Radosław Szewczyk i Włodzimierz Woliński,

W tym dniu nie mogło też zabraknąć przedstawicieli różnych organizacji i stowarzyszeń przede wszystkim: Towarzystwa Miłośników Wrocławia i Klub Ludzi ze Znakiem P, Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę.

Obecni byli również: proboszcz lokalnej parafii św. Alberta Wielkiego – o. Faustyn Zatoka, harcerze Związku Harcerstwa Polskiego: hufiec im. Polonii Wrocławskiej, młodzież i nauczyciele, uczestniczący w 30. jubileuszowym rajdzie szlakiem zabytków i miejsc upamiętnionych, mieszkańcy Wrocławia, a przede wszystkim Sołtysowic.

Obóz Burgweide to niemiecki obóz funkcjonujący tu, w podwrocławskiej wówczas wsi Burgweide, od przełomu roku 1941 i 1942 aż do zakończenia działań wojennych w niemieckim Wrocławiu, do kapitulacji Festung Breslau, czyli do 6 maja 1945 roku. Z uwagi zarówno na swoją historię, jak i symbolikę zajmuje szczególne miejsce w dziejach naszego miasta. Zawsze był wyjątkowy dla Polaków wojennego Wrocławia. Taki powinien być i dla współczesnych wrocławian oraz kolejnych.

- Pamiętając o tym, co w naszym mieście wydarzyło się 6 maja 1945 roku, chcemy w sposób szczególny uhonorować ofiary niemieckich obozów pracy, jakie w czasie wojny mieściły się na terenie dzisiejszego Wrocławia - mówi dr hab. Kamil Dworaczek, dyrektor

oddziału IPN we Wrocławiu.

Zaznaczył, że Burgweide dotyka szerszego zjawiska niewolniczej pracy przymusowej, którą musieli realizować obywatele innych państw na rzecz III Rzeszy, głównie przemysłu zbrojeniowego, ale nie tylko.

Takich ludzi w Niemczech było około 8 milionów. Obóz Burgweide, który funkcjonował na dzisiejszych Sołtysowicach, był największym tego typu w okolicach Wrocławia (w czasie II wojny światowej Sołtysowice nie były częścią miasta). Nie możemy o tym zapomnieć, stąd niezwykle istotne jest upamiętnienie tego miejsca nazwą skweru – dodał dyrektor.

Następnie głos zabrał Konsul Generalny Republiki Federalnej Niemiec, Martin Kramer oraz Dolnośląska Kurator Oświaty Ewa Skrzywanek. Leokadia Wieczorek, członkini Klubu Ludzi ze znakiem „P”, prezes Stowarzyszenia Polaków Pokrzywdzonych przez III Rzeszę podkreślała z kolei, że 6 maja to dzień szczególny - święto pamięci byłych wrocławskich robotników przymusowych.

- To tutaj, w tym największym obozie wojennego Wrocławia zawisła długo oczekiwana biało-czerwona flaga, która Polakom dała nadzieję na lepsze jutro. To tutaj swoje kroki skierował pierwszy powojenny prezydent Wrocławia, który oświadczył zebranim tu polskim robotnikom przymusowym, że wojna dobiegła końca. Poinformował, że Wrocław będzie polskim miastem, a oni powinni pozostać w nim i je odbudować. Wielu skorzystało z propozycji. Chciałabym podziękować szczególnie tym, którzy w ostatnim czasie uczynili wiele, aby przywrócić temu miejscu należną mu pamięć. Bez determinacji IPN-u nie byłoby tego pomnika i skweru. Wierzę, że jak już nas nie będzie, wy nadal będziecie pamiętać o nas i o tym, czego doświadczyliśmy. Mam nadzieję, że ta tabliczka z nazwą skweru sprawi, że mieszkańcy

Wrocławia, a zwłaszcza Sołtysowic, nie zapomną o losach tych, którzy tu byli przetrzymywani, którzy tu zginęli i tych, którzy przeżyli, ale pobyt w obozie odcisnął na nich niezatarte piętno. Pragnę też zachęcić młodzież, która będzie mieć wpływ na zarządzanie miastem w przyszłości, by uczyniła wszystko, aby to miejsce przypominało o naszych cierpieniach, a jednocześnie stało się przestrogą dla przyszłych pokoleń.

Następnie przy pomniku ofiar niemieckiego obozu Burgweide (ul. Sołtysowicka 29 H, obok filii MBP nr 19) odsłonięto tabliczkę z nowo nadaną nazwą „skwer Ofiar Obozu Burgweide”. Na nadanie nazwy z niecierpliwością czekało przede wszystkim środowisko byłych polskich robotników przymusowych skupionych w Klubie Ludzi ze Znakiem P (Towarzystwo Miłośników Wrocławia) oraz w Stowarzyszeniu Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę.

Uroczystego odsłonięcia dokonali: Leokadia Wieczorek, Ewa Skrzywanek oraz dr hab. Kamil Dworaczek.

- Ten skwer, przy którym się znajdujemy, a który częściowo mieści się na terenie byłego niemieckiego obozu przejściowego i obozu pracy Burgweide, decyzją Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 kwietnia bieżącego roku otrzymał nazwę SKWER OFIAR OBOZU BURGWEIDE. W ten sposób władze miejskie Wrocławia przychyliły się do wniosku złożonego przez Oddział Instytutu Pamięi Narodowej we Wrocławiu, a wyrażającego wolę przede wszystkim środowiska byłych polskich robotników przymusowych i nas - badaczy, edukatorów i popularyzatorów historii Wrocławia. Muszą Państwo wiedzieć, że poprzez nadanie temu skwerowi takiej właśnie nazwy został zrealizowany jeden z zapisów listu intencyjnego podpisanego we wrześniu ubiegłego roku przez Gminę Wrocław - reprezentowaną przez Prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka - oraz Instytut Pamięi Narodowej reprezentowany przez obecnego wśród nas dyrektora Kamila Dworaczka. W liście tym obie strony zobowiązały się do podjęcia rozmaitych działań, których celem ma być stworzenie tu - na

terenie tego skweru - miejsca pamięci o ofiarach obozu Burgweide, tak bowiem stanowi obowiązujący od 2016 roku miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - mówiła prowadząca uroczystość Kamilla Jasińska z Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu.

Prowadząca uroczystość przekazała także słowa od przewodniczącego Zarządu Rady Osiedla Sołtysowice Piotra Wyborskiego. Rada Osiedla Sołtysowice już od dłuższego czasu współpracuje z Instytutem Pamięci Narodowej w zakresie rozmaitych działań wokół tematu obozu Burgweide i mamy nadzieję, że tak będzie nadal. Nieustannie wspierają działania Instytutu Pamięci Narodowej także Ojcowie Franciszkanie z lokalnej parafii św. Alberta Wielkiego, której proboszczem jest ojciec Faustyn Zatoka.

Po odsłonięciu tabliczki z nazwą skweru pod pomnikiem złożone zostały kwiaty. Po zakończeniu oficjalnej części spotkania chętni mogli zwiedzić teren poobozowy z przewodniczką, która krótko opowiadała o historii tego miejsca. Burgweide to bowiem miejsce-symbol, w którym kilkanaście tysięcy cudzoziemskich robotników przymusowych - w tym kilka tysięcy Polaków - doczekało końca wojny. W mieście działania wojenne ustały, Festung Breslau skapitulowała, a nad obozem Burgweide zawisła m.in. polska flaga uszyta potajemnie przez jedną z osadzonych w obozie kobiet.

Uroczystość odbyła się z wojskową asystą honorową Garnizonu Wrocław. Posterunek honorowy wystawiła 16. Dolnośląska Brygada Wojsk Obrony Terytorialnej, a oprawę muzyczną zapewniła Orkiestra Reprezentacyjna Wojsk Lądowych. Poczty sztandarowe wystalili: Zespół Szkół Łączności z Wrocławia oraz Towarzystwo Miłośników Kultury Kresowej.

Skwer "Ofiar Obozu

Skwer "Ofiar Obozu

Burgweide" w ramach obchodów 79. rocznicy kapitulacji Festung Breslau - Wrocław Sortysowice, 6 maja 2024./ fot. M.Parysek IPN Wrocław

Skwer "Ofiar Obozu Burgweide" w ramach obchodów 79. rocznicy kapitulacji Festung Breslau - Wrocław Sortysowice, 6 maja 2024./ fot. M.Parysek IPN Wrocław

Burgweide" w ramach obchodów 79. rocznicy kapitulacji Festung Breslau - Wrocław Sortysowice, 6 maja 2024./ fot. M.Parysek IPN Wrocław

Skwer "Ofiar Obozu Burgweide" w ramach obchodów 79. rocznicy kapitulacji Festung Breslau - Wrocław Sortysowice, 6 maja 2024./ fot. M.Parysek IPN Wrocław

Burgweide" w ramach obchodów 79. rocznicy kapitulacji Festung Breslau - Wrocław Sortysowice, 6 maja 2024./ fot. M.Parysek IPN Wrocław

Skwer "Ofiar Obozu Burgweide" w ramach obchodów 79. rocznicy kapitulacji Festung Breslau - Wrocław Sortysowice, 6 maja 2024./ fot. M.Parysek IPN Wrocław

Skwer "Ofiar Obozu Burgweide" w ramach obchodów 79. rocznicy kapitulacji Festung Breslau - Wrocław Sortysowice, 6 maja 2024./ fot. M.Parysek IPN Wrocław